

(...NGSDRUCKSACHE)

Рік II. ч. 101. (257) Вівторок, 13. травня 1941. Ціна 30 сот.

КРАКІВСЬКІ ВІСТІ

щоденник, виходить кожного дня, крім неділь і свят

АДМІНІСТРАЦІЯ: Краків, Райхсштрассе 34. Тел. 230-39
РЕДАКЦІЯ: Краків, Ожешкової 7. — Тел. 104-81

„Krakauer Nachrichten" — Tageszeitung.
Administration; Reichsstrasse 34.
Schriftleitung; Orzeszkowagasse 7.

ПЕРЕДПЛАТА в краю і за кордоном: місячно . . . . . . 6 зол.
Курс 1 нім. марки = 2 зол., 5 чеських корон = 1 зол., 5 слов. кор. = 1 зол.

Відплатна атака на Лондон

БЕРЛІН, 12. 5. — **Головне Командування Німецьких Збройних Сил** подає:

Анґлійське летунство минулої ночі знов бомбардувало пляново замешкалі дільниці в німецьких містах, серед них також у столиці Великонімеччини. У відплату за ці атаки німецьке летунство перевело минулої ночі атаки великими силами на **Лондон.**

У масових налетах обкидувано цілу ніч анґлійську столицю розривними бомбами всіх калібрів і десятками тисяч запальних бомб. Пожежа великих розмірів у закруті **Темзи,** особливо в доках „Комершел" і „Милвел" та між мостом Ватерльо й доками Вікторії, свідчить наглядно про велику успішність атаки. Море вогню в північно-західньому напрямі від закруту Темзи видно було ще у віддалі 100 км.

Інші ескадри боевих літаків знищили влучними поцілами бомб значні частини одної фабрики моторів і фабрики воєнних матеріялів у південній Анґлії, крім того заатаковано успішно портові обєкти в порті Темзи, в Плімавті та південно-східньому побережжі. Над Анґлією зістрілено два ворожі літаки. Підводні човни на **Північному Атлянтику** затопили **29.800 тон** ворожих торговельних кораблів. Крім того ушкоджено торпедою анґлійську пастку на підводні човни. В морському районі довкола Анґлії боеві літаки затопили один торговельний корабель містоти 5.000 тон і важко ушкодили 7 великих кораблів, що плили під охороною.

В **Північній Африці** частини німецького африканського корпусу здобули біля **Тобрука** три важкі протилетунські гармати й інші воєнні матеріяли. Боєва діяльність на тому відтинку обмежувалася до гарматної перестрілки. Підчас успішних боїв біля **Солюму** знищено 3 анґлійські панцирні вози, здобуто кілька гармат і вантажних самоходів, забрано багато полонених.

Підчас атаки на **Мальту** німецькі ловецькі літаки зістрілили вчора 4-моторовий анґлійський літак типу Сандерленд, що згорів.

Ворог значними силами заатакував вчорашньої ночі головно місто **Гамбурґ.** Від запальних бомб повстали пожежі й знищення майже виключно в мешкальних дільницях. Матеріяльні втрати незначні. Серед населення були вбиті й ранені. Кілька ворожих літаків передерлося аж в околицю столиці Великонімеччини. Нічні ловецькі літаки зістрілили **8** з-поміж атакуючих анґлійських літаків.

Італійці зайняли всі Киклади

РИМ, 12. 5. — **Головне Командування Італійської Армії** подає:

Італійські бомбовики атакували багато разів ескадри ворожої фльоти в західній частині **Середземного моря.** Італійці ушкодили два кружляки і зістрілили один ворожий літак.

Підчас атаки літаків німецького летунського корпусу на Мальту вогонь обійняв ворожий водолітак типу Сандерленд.

Віднайшли один італійський літак. У пятницю повідомлено в воєнному комунікаті про його зістрілення в морських і летунських боях.

У **Північній Африці** продовжуються успішні дії італійських та німецьких одиниць в районі **Солюму.**

На **Еґейському морі** відділь італійських військ висіли на островах **Кеа, Серіфос,** Сирос і Миконос. Таким чином італійці вже закінчили окупацію **Кикляд.**

У **Східній Африці** артилерійський вогонь в районі **Аляджі.** В інших районах не було нічого важного.

Ворожі літаки заатакували летовище в **Катанії.** Їх жертвою стало кілька осіб. Шкоди незначні.

—o—

Завзяті бої під Габбанією

БЕЙРУТ, 12. 5. — **Головне Командування військ Іраку** подає:

Внаслідок сильних та безнастанних ворожих бомбардувань війська Іраку, що облягали **Габбанію,** мусіли відступити на кращі становища. **7. ц. м.** під Габбанією відбулися завзяті бої; ворог потерпів поважні втрати. Артилерія Іраку успішно обстрілювала анґлійські становища. Втрати Іраку також значні. **Вночі з 5. на 6. ц. м.** боєве летунство Іраку успішно бомбардувало анґлійські склади муніції. В звязку з дуже сильним бомбардуванням один анґлійський літак мусів втікати, другий примусили осісти на летовищі в **Акаркулі.** Всі літаки Іраку вернулися до своїх баз. 6. ц. м. анґлійське летунство обкинуло бомбами військове летовище і залізничий двірець у Вашах, але вони спричинили тільки незначні шкоди. Іракські летуни захопили один ворожий транспортовий літак. У полон попала залога в складі: сотника, ст. десятника, трьох підстаршин і 11-ох вояків. Між **Баґдадом** і **Машіябідою** примусили осісти один анґлійський бомбовик. Його залога, в складі 5-ох членів, попала в полон.

У пятницю вдалося військам Іраку вдертися до британського табору в **Габбанії** та частинно зайняти летовище. Британські становища загрожені. Важкі бої йдуть далі.

Чи справа музейництва дійсно маловажна?

Живемо в часах, коли розбудовується нове життя з приміненням старого досвіду, а нових зразків, що їх несе хвиля. Вислідом нашої праці будуть наші досягнення на поодиноких ділянках, а доказом і виявом поодиноких стадій та поступів є преса, видавництва, орґанізації, шкільництво, імпрези. З тих німих, писаних чи друкованих, свідків можна буде відтворити колись образ минулого.

Тому дуже доцільним і конечним було б повести акцію музейництва та збирання памяток у наших осередках, орґанізаціях та школах. Кілька багатоцінного — для несвідомих людей безвартісного — матеріялу нищиться тому, що збирання і музейництво — це, на їх думку, справи маловажні або зовсім „не на часі". Деяким здається, що збирати тепер невчасно, бо збірки можуть пропасти. А проте у смітниках чи інших кошах годі переховати афіші, програми, оголошення, чи загалом інші писані докази нашої праці й живучости нації. При чому ж тут оправдуватися несприятливими умовинами, краще взятися за працю в тій ділянці та не гаяти часу.

Тому наші осередки (УДК, Референтури, школи і т. п.) мусять повести акцію за збиранням усього того, що відноситься до наших внутрішніх відносин чи взаємин із іншими народами. Наші Комітети чи Референтури повинні визначити окремих людей для тієї акції. Це були б — інакше сказати — архіварі й хронікарі поодиноких осередків. Більші осередки (Ярослав, Сянік, Холм, Перемишль) повинні засновувати осібні музейні секції. В Сяноці Музей Лемківщини (проф. І. Добрянська і проф. Л. Ґец) веде вже здавна працю в тому напрямі. В Ярославі істнує музейна секція УДК, що комплетує не тільки писані чи друковані прояви громадського життя, але й займається збиранням музейних експонатів. Тепер же черга на ті осередки, де нічого в тому напрямі досі не зроблено. Якщо в осередку є друкарні, то дуже багато матеріялу можна видістати з їх відкладаних примірників кожної виконаної друкарської роботи.

Окремий натиск треба покласти на школи, що гуртують молодь, яка — відповідно освідомлена й заохочена — могла б чимало зробити для акції збирання музейних експонатів та етноґрафічних і фолькльорних матеріялів (див. „Кр. Вісті" ч. 66, стор. 2).

Загалом акції та проблеми музейництва не треба вважати чимось другорядним, нереальним і нерентовним на скору мету. Одначе треба доконче знайти кільканадцять людей, що готові наразитися на не все похвальні осуди їх праці, та зайнятися в поодиноких місцях музейництвом чи архіварством.

Досі нема в нас ніякого обласного музею, що міг би показати дорібок півторарічної праці. *Музей Лемківщини* не входить тут у гру, бо це вислід десятилітньої праці в доволі несприятливих передвоєнних умовинах. Тепер черга на інші міста. У нас

багато пишеться про польонізацію і т. д., але треба на хвилину подумати, що доказів на те, що ця земля відвічно наша, може достарчити лише музейництво. Можна змінити зверхні форми, але душі, а головно вдачі, звичаїв, обичаїв, ноші й інших багатств, чи матеріяльних, чи духових, з корінням не вирвати. Отож саме тепер повинно бути нашим завданням у цих сприятливіших умовинах зайнятися справою музейництва дійсно щиро й вважати її також важною поруч інших найважніших справ. см. р.

Третя студентська сецесія

Коли рахувати, що перша сецесія була 1863 р., друга 1901 р., то масовий перехід нашого студентства з краю до Чехословаччини в роках 1920—24 треба вважати третьою сецесією. Тоді перейшло за час чотирьох літ за кордони Польщі понад 3.000 студентів зі самої Галичини. Перший контингент студентства дали дві бригади Української Галицької Армії, що були розташовані в Ліберці і Д. Габлю на Чехах.

Матеріяльні умовини для студій у Чехословаччині були тоді корисні. Наше громадянство в краю та на чужині, а потім чужинці, головно чехи, уможливили нам студії майже до 1930 р., цебто до часів світової господарської кризи (про це була мова в окремій статті чч. 75 і 77 ц. р. „Краківських Вістей“).

Також духове наставлення студентства було задовільне. Ми жили тоді під вражінням недавньої української державности. Формальне прилучення Західньої України до Польщі ще не наступило (це сталося аж 15. III. 1934 р.). Кожний студент, якщо ще не брав активної участи у визвольних змаганнях зі зброєю в руках, то бодай бачив українську державність. Все це витворило в наших молодих серцях бадьорий настрій. Ми безмежно вірили в неминучість скорого відновлення нашої державности; звідси гарячкове темпо в організації студентського життя, а постійний наплив усе нових студентів ще й зміцняв наші ряди та додавав сили й різноманітности студентським громадам на чужині. Відношення чужих студентів до нас було позитивне, бо чужинці нас поважали та радо з нами дружили. Такі ідеальні зовнішні обставини, головно у Празі, причинилися до того, що ми, члени великої студентської корпорації, почували себе, мов сини культурної нації, рівновартними чужим студентським громадам.

Наші студенти були зорганізовані в „Академічній Громаді“, які були по всіх університетських містах, де були студенти у більшому числі. Найбільшою студентською організацією на чужині була українська „Академічна Громада“ у Празі, що мала 1922 р. понад 1.500 членів та ділилась на фахові секції.

Ідеольогічно у своїй велитенській більшості наше студентство було настроєне національно. Політичне переконання та ідеольогічні настрої студентів у Празі можна було обсервувати в першу чергу на різних зборах, вічах, чи конґресах, які часто відбувалися.

Про відношення студентства до старшого громадянства треба передусім загально згадати, що тоді не було проблеми „старші й молодь“ в тому розумінні, щоб між старшими й молоддю були якісь розходження в поглядах на тактику й методи в національній політиці. Велика частина тодішніх студентів були, властиво, не наймолодші громадяни між 25—30 роком життя, що мали за собою 6—8 літ війни. Молодші студенти з пошаною дивилися на своїх старших товаришів, що командували сотнями, бригадами української армії та займали визначні становища при адміністрації за української влади. Але найважніша справа в тому, що всі ми тоді признавали політичний авторитет, українську владу.

Коли нарешті приглянемось біляносві третьої сецесії, коли порахуємо зиски й втрати, то мусимо передусім сконстантувати, що велика більшість студентів вернулась до краю. Вони принесли до Західньої України передусім дух реальної солідної праці, реального думання, що виявилось найкраще при реорганізації та розбудові наших економічних інституцій. Наш зреорганізований „Маслосоюз“ — це виключно праця б. студентів з Чехії, почнаючи від його знаменитого фахового проводу (директори Палій, Мудрик, Хроновят). Те саме можна сказати про розбудову Кооперативних Союзів, про Українбанки та про організацію хліборобської культури (фахові агрономи переважно з Чехії. При тому треба підчеркнути, що нові провідники нашого господарського життя у краю не розбудували цих установ для себе, не надали їм матеріялістичного характеру, щоби збагатитися на шкоду слабшого громадянина, але в їхній діяльности мали все на увазі добро загалу, громади, нації. Найкращий доказ у тому, що директори та урядовці цих установ, хоч дуже добре та фахово пацювали, мали дуже скромні платні, а установи розвивалися нам на добро, ворогам на страх і заздрість. Ці факти поляки часто підносили публично як примір для своїх інституцій.

Але не всі наші студенти вернулися до краю. Майже одна четвертина залишилася за кордоном. По скінченні студій дехто не хотів вернутися, дехто не міг... хоч у Польщі була загальна амнестія. І залишилося лише на Чехах понад 100 наших лікарів, понад 100 правників, 300—400 різних інжинірів, окрім інших фахівців, усіх може понад 1.000. Це покищо велика втрата для краю, тим більше, що майже всі вони подружились із чужинками, а їхні діти можуть бути для нас втрачені. Та віримо, що настане час, що й ота тисяча „помножена“ вернеться до краю. Покищо наші організації у Протектораті: Українська Громада та Уно мають велике й гарне завдання помагати при врятуванні для нації дітей з отих мішаних подруж.

Дальшу велику втрату завинили вже наші земляки самі. Під впливом згаданої Драгоманівської ґрупи та за порадою й допомогою „батьків“, велика частина зпоміж 300—400 наших абсольвентів марно загинула наслідком свойого молодечого ідеалізму та наївности наших старших „політиків“.

Осип Болестрашицький.

Москва визнає новий европейський лад

МОСКВА, 12. V. — Народній комісаріят закордонних справ переслав послам Бельгії й Норвеґії в Москві ноти. В них подається до відома, що уряд СССР не визнає Бельгії й Норвеґії самостійними державами й тому дипльоматичні повновласті втратили свою важність. Совітськ. уряд не має в цих обох державах своїх дипльоматичних представників. Комісаріят закордонних справ СССР переслав ноту юґославяському представникові, в якій повідомив його, що уряд СССР вже не визнає його дипльоматичних повновластей, бо Юґославія перестала бути суверенною державою.

Німецька летунська атака на Гол

НЮ-ЙОРК, 12. 5. — Американська пресова аґенція „Есошіейтед Пресс“ повідомляє з неназваного північно-східнього анґлійського портового міста (мабуть Гол) про наслідки німецької летунської атаки. Телеґрама тієї аґенції подає, що на кожному кроці видно ратівничі відділи, що гасять пожежі й відкопують позасипуваних. Число жертв ще невідоме.

Підчас атаки — стверджує кореспондент — пожежі спалахнули в цілих промислових і портових дільницях, потім почали летіти розривні бомби. Кожна бомба руйнувала будинки у промірі багатьох метрів, цілі вулиці перетворювалися в румовища. Військо помагає пожежн. сторожам гасити вогонь. У деяких місцях попереривані водопроводи, так що треба було заложити довгі лінії протипожежних вужів аж до пристані.

——o——

Американці проти лорда Галифекса

НЮ-ЙОРК, 12. V. — Лорд Гелифекс відбув інформаційну подорож по західних і середніх стейтах Злучених Держав. У Чікаґу були демонстрації проти Гелифекса. Юрба демонстрантів несла транспаренти з написами: „Відішліть назад Гелифекса!“ — „Памятайте про Дінкірхен!“ — „Протестуємо!“ — „Бережіться!“ Учасники демонстрації підносили оклики: „Протестуємо проти приїзду Гелифекса та проти його акції, що має на меті вмовити в нас, що ця війна є нашою війною!“

Бомбардування воєн. промислових осередків

БЕРЛІН, 12. 5. — Минулої суботи німецьке летунство затопило на морі довкола Анґлії два ворожі торговельні кораблі, загальної містоти 3.000 тон і ушкодило три інші кораблі. Між ними один великий корабель. Згадані ушкодження такі великі, що треба рахуватися з втратою тих кораблів. Німецькі боеві літаки спричинили пожежу одного британійського контрторпедовця на південь від Портсмавту.

Вночі з пятниці на суботу німецькі літаки бомбардували з добрим вислідом заведення воєнного промислу й летовища в середній і південній Анґлії та портові уладження на східньому побережжі Шкоції й у західній та південно-західній Анґлії.

Португалія дала належну відправу приятелеві Рузвелта

ЛІСАБОН, 12. 5. — Португальський уряд оповістив у пятницю офіціяльно енергійну відповідь американському сенаторові Пепперові, близькому приятелеві Рузвелта. Сенатор Пеппер у своїй публичній промові в сенаті візвав уряд Злучених Держав видати „розпорядки, закроєні на ширшу скалю, для оборони краю", при чому зажадав, між іншим, окупації Азорів і островів Зеленого Рога. Заява Португалії висловлює жаль з причини „легкодушних метод, що при їх допомозі вирішується з різних сторін доля краю в теперішньому конфлікті". Серед тих обставин — стверджує далі ця заява — не можна оминути того, що інформаційні агенції й радіостанції поширюють поголоски про „наміри й пляни різних держав нарушувати права третіх країв". Вкінці заява стверджує, що Португалія не стрінулася з ніяким з воюючих народів, що жадав би, чи пропонував би, віддати якої-небудь пристані, або бази на португальському побережжі, чи навіть островів для цілей ворожих для противної сторони, чи до третіх держав. Уряд присвятив конечну увагу охороні трьох португальських архіпелягів на Атлянтійському океані, скріплюючи їх оборонні засоби, а тим самим підкреслюючи свою суверенність та уможливлюючи належний спротив кожній атаці.

——o——

Іран співчуває Іракові

Совітський Союз цікавиться ходом війни в Іраку

БЕЙРУТ, 10. V. — Заклик великого муфтія Єрусалиму до арабського населення приєднатися до боїв проти англійців в Іраку викликав в Ірані (Персії) величезне захоплення. Іранські щоденники далі висловлюють співчуття для іракських арабів.

Совітський Союз предложив іракському урядові навязати дипльоматичні взаємини впродовж найближчих двох місяців. Совітський уряд стежить за визвольною боротьбою Іраку з великим зацікавленням.

——o——

Ліверпул — місто руїн

НЮ-ЙОРК, 12. 5. — Вночі 7. і 8. травня пережили мешканці Ліверпулю впродовж одного тижня сьому летунську атаку. Портові й промислові дільниці потерпіли дуже дошкульно. Як подають американські кореспонденти — місто виглядає як одні руїни й згарища.

Великі пожежі, що навістили терени збіжевих елеваторів, перевантажні та різні інші станиці, поширювалися завдяки вітрові з жахливою скорістю, спричинюючи в харчевих магазинах Ліверпулю велитенські спустошення.

——o——

Франція не стерпить англійської бльокади

ПАРИЖ, 12. 5. — Генеральний представник французького уряду амбасадор **де Брінон** прийняв представників північно-американських щоденників та при цій нагоді висловився щодо американських погроз про Дакар і інші французькі кольонії. Якщо Злучені Держави хочуть зайняти Дакар, то мусять узяти його силою. Франція має доволі сильну военну фльоту, що готова кожної хвилини приступити до акції. Більше числo лінійних кораблів, у тому числі „Рішеліє", готові почати боротьбу. Французька фльота може відіграти поважну ролю в випадку, якщо її заатакувала б Північна Америка. Французький уряд уже давніше повідомив уряд Злучених Держав про те, що французька фльота може дати охорону для перевозу транспортів харчів для Франції, навіть якщо Англія далі конфіскуватиме кораблі, що перевозять транспорти харчів. Франція не може довше терпіти англійської бльокади. Якщо Північна Америка приступила б до военної акції, тоді Франція зуміє боронитися.

——o——

ВІСТКИ З ПОБОЄВИЩ В ІРАКУ

БЕЙРУТ, 12. 5. — Головне Командування військ Іраку подає: Західня армія не повідомила про щось особливе. Південна армія повідомила 10. 5. про зістрілення одного й ушкодження другого англійського літака.

Летунство Іраку переводило стежні лети. Ворог бомбардував 10. 5. місто Рутбу.

——o——

ОСТАП ВИШНЯ ПО НІМЕЦЬКИ.

Відомий уже з багатьох перекладів творів українських письменників на німецьку мову **ред. Густав Андрашко** помістив у „Кракавер Цайтунг" з 11. 5. гумореску **Ост. Вишні** п. з. „Хто тому винен" (Чому театральна справа на Україні не розвивається). Переклад зілюстрував двома рисунками Г. Енгель.

МИХАЙЛО ОСТРОВЕРХА

Коли Марс світом ходить...

(Докінчення).

Тільки єдина Мадонна Петра Каваллінія — з XIII. століття — видніє у своїй византійсько - італійській красі. У церкві Сан Клементе — де лежать мощі того папи Климентія, що мучиницькою смертю згинув у Корсуні (Херсонес), а його мощі перевезли з Корсуня до Риму через Україну свв. Кирило й Методій — також заслонили оті пречудні своєю орнаментикою і свіжістю кольориту мозаїки. Не дивлячись на війну, у цій церкві в бічній каплиці реставрують фрески з кінця XIV. і початку XV. століття. Чиї вони? Одні знавці кажуть, що їх малював тільки Мазоліно да Панікале; а інші твердять, що тут помітна рука й Мазаччія, що був учеником у Мазоліна. А нам, скромним, здається таке: Мазаччо (1401—1429 рр.), хоч коротко жив, своєю творчістю розпочинає золотий ренесанс у малярстві, а тому, що він був великим мистцем, ґенієм, то під його впливом підупав і Мазоліно, хоч був його учителем. Це в часах італійського ренесансу трапляється. По скінченій реставрації цих фресків їх затулять, заслонять, як усі інші з доби ренесансу (фрески Пінтурікія), а то й такі, як у старовинній святині Санта Марія Антікуа на Форум Романум, де бачимо фрески з XI. століття, на яких Христос на хресті ще в довгій туніці, — всі вони або вже закриті, або закриваються.

Те саме з різьбою по церквах. Згадати б славного Мойсея, долота Мікельанджеля, що находиться у церкві Сан Петро ін Вінколі: перед цим Мойсеєм заплакав у зворушенні наш великий мистець Олекса Новаківський, коли тут був у 1931 р. І цей твір, як і Страшний Суд у Сикстинській Каплиці, мав великий вплив на творчість О. Новаківського в його останній фазі Мойсей — сьогодні заложений грубезною верствою мішків із піском. Так само обложений піском твір Лоренца Бернінія — св. Тереса у бічному просторі церкви цієї ж святої. Горою піску закрита і славна різьба в бронзі — старовинна — Марка Аврелія на коні, що стоїть на майдані на Кампідоліо. І по всім „Форум Романум" бачите гори міхів піску, що закривають сліди перших мешканців Риму: ті сліди, що на них опирається вся історія, традиція, велич Італії, а зокрема Риму.

Важко було б перелічити всі **важніші пункти** мистецького Риму, що сховані сьогодні перед суворим обличчям Марса. І тому ходимо на найвищий горб Риму — на Дженікольо. З одного боку, на схилі, стоїть старенька церква Сант Онофріо, в якій находяться величаві, наче вчора мальовані, фрески Б. Перуцція — кінець XV. і початок XVI стол., а в бічній фрамузі Мадонна П. Перуджіна: не сховались перед війною, а слухають брязкоту фонтани, що гомонить у подвірю, окруженім кружганком ренесансу. З другого боку, на схилі, стоїть біля церкви Сан Петро ін Монторіо у подвірю славне „Темпєтто" — святинька — архітекта Доната Брамантія, того, що разом із Брунеллескієм дали ту грацію, легкість, сонце і силу архітектури ренесансу. Ця святинька Брамантія у Римі та каплиця Деї Пацці у Фльоренції Брунеллескія, це наче дві корони, двоє „рітенуто" у мельодії італійської архітектури. Жадібним оком оглядаєте всоте вже цю перлу Брамантія, згадуєте, як це в 1931 р. влітку наш архіт. Олександер Пежанський фотографував її з усіх боків, як він захоплювавсь цим твором, — і прощаєтесь: сумно.

На верху горба Дженікольо. В долині широко простелюється Рим. Сірими, непевними крутіжами пливе в море Тибр. У весняному сонці ясніє Рим, виразно зарисовується кожна палата, церква. Виринає св. Іван у Лятерані, С. Марія Маджіоре, Арачелі, Пантеон причаївся широко й могутньо, замок Сант Анджельо сильний сіріє, палата Фармезе трьома арками в небо глядить, палата Фарнезіна, в якій вічну хвалу красі музи Рафаеля голосять, скромно сіріє і широко опирається на свої арки.

А далеко, ген за містом, легко стеляться тумани, а над ними, якось таємниче, фантасмагорично, здіймаються Апеніни Ляцʼія: їх верхи вкриті непорочно ясним снігом. І ці гори своїми холодними верхами приносять у душу таку болючу й гарячу тугу за кращими, за стрімкішими верхами: за Карпатами.

І з цим почуттям покинув я Рим, оте „вічне місто", що ніколи-ніколи не заступить вам рідного краю, рідної соломяної стріхи!...

Життя і право

Як спровадити товар зза кордону

Раніше товаровий оборот зза кордоном був зовсім нескомплікований. По присилці товару імпортер вносив подання до девізового уряду про дозвіл заплатити рахунок, який одночасно залучував до подання. Згодом збільшились трудності. Щоб сьогодні спровадити заграничний товар, треба насамперед дістати дозвіл з дотичного уряду загосподарювання (Бевіртшафтунґсштелле), а коли даний товар не підлягає такому урядові, треба подбати про дозвіл уряду контролі товарів. Крім цього треба дозволу другого, а саме девізового дозволу на заплату ціни товару. Щойно на основі цих двох дозволів можна спровадити зза кордону товар.

Подання про девізовий дозвіл вноситься на окремих, для цього призначених, друках. Коли купець спроваджує різнородні товари, повинен виповнити окремі друки для кожного роду товарів. В Німеччині існує статистичний виказ товарів, в якому кожний рід товару має своє число. В поданні треба подати число того товару, до якого відноситься подання. Крім цього до подання треба залучити 3 примірники так званих форфактур, цебто умовних рахунків на товар, що має бути спровадженний.

Такі подання треба внести до промислово-торговельної палати у Кракові (для краківської і радомської области), або в Варшаві (для варшавської і люблинської области). Ці установи провіряють подання і спрямовують їх до уряду загосподарювання або уряду товарової контролі. Коли ці уряди не мають застережень щодо особи імпортера, чи роду й ціни імпортованого товару, спрямовують подання до девізового уряду в Кракові.

У деяких випадках можна поминути цю довгу дорогу й, поминувши промислово-торговельну палату, внести подання безпосередньо до девізового уряду. Купець, що вперше приступає до імпортових інтересів, повинен подати докладні інформації про своє підприємство.

В одному з попередніх чисел „Життя і право" було подано, як відбувається пересилання грошей за границю вже на основі одержаного девізового дозволу. Тут пригадаємо тільки, що всякі виплати йдуть через Розрахунковий Інститут у Кракові.

ПОЛАГОДА ПЕРЕДВОЄННИХ ПРЕТЕНСІЙ

З уваги на зміну границь поміж територією б. польської держави і Німеччиною багато громадян Ген. Губернаторства має претенсії передвоєнні до осіб, що мешкають тепер в Німеччині й навпаки. Цими претенсіями не вільно без дозволу розпоряджувати, значить, не вільно їх заінкасувати, взаємно розчислити, подарувати і тому подібне. Буває, що тутешні купці їдуть на територію, прилучену до Німеччини, і там стягають свої передвоєнні претенсії. Це є недозволене і каральне. Також не вільно тут виплачувати довгів супроти вірителів, що перебувають в Німеччині. На це треба також прохати окремого девізового дозволу.

Коли хтось має більше заграничних претенсій, найкраще йому виробити собі так зване заграничне інкасове конто (Авсленде-Інкассо Конто) в одному з німецьких банків на території Німеччини (найрадше в такому банку, що має в Ген. Губернаторстві філію, та візвати довжників у Німеччині туди спрямовувати заплату довгу. На такі вплати не треба вже жадного окремого дозволу. Щойно, коли на цьому конті призбирається більша квота, сам банк, на прохання клієнта, подбає за девізовий дозвіл і перекаже зібрані гроші до краю.

Також без дозволу не вільно диспонувати своми претенсіями, чи готівкою, зложеною в чужій державі. Буває таке, що купець доручує свому заграничному довжникові виплату довгу до третіх рук. Трапляється і таке, що власник камяниці, напр., на Шлеську, який мешкає в Ген. Губернаторстві, відступає право до комірного німецькому громадянинові, стягати за те комірне з його дому, положеного в Ген. Губернаторстві. Це недозволене. Всяке розпорядження маєтковими вартостями поза границями краю вимагає девізового дозволу. Непошанування девізових заборон суворо каральне. Тому остерігаємо перед цим наше громадянство, зокрема купців і промисловців. **я. п.**

Приготування в Ґібральтарі

ШВАЙЦ. БЕРНО, 12. 5. — Аґенція Гаваса подає, що англійський кружляк „Шіфілд", що недавно причалив до ґібральтарської пристані до направи, нагло виплив кудись на повне море. Його мабуть тільки побіжно направлено і він поїхав на справжній ремонт де-інде. Його ж місце в ґібральтарській пристані зайняли інші, тепер ушкоджені, кораблі.

Поза цим у Ґібральтарі великий рух. Відбуваються вправи летунських та морських одиниць, що саме виплили кудись на Середземне море. В неділю вечером завили ся в Ґібральтарі два літаконосці, два панцирники, один кружляк, декілька контрторпедовців та підводні судна.

ПОВНА ЕВАКУАЦІЯ ҐІБРАЛЬТАРУ

МАДРИД, 9. V. — Ґібральтар стоїть тепер перед цілковитою евакуацією цивільного населення. В пятницю покинули місто більші транспорти населення. Всі крамниці і робітні зареквіровані, урядовці й робітники змілітаризовані. Військові й поліційні стежі обсадили всі англійські й чужі кораблі, що стоять у пристані.

В арабському світі кипить

БЕЙРУТ, 12. 5. — Великий муфті єрусалимський, що живе в Іраку, в Баґдаді, на вигнанні, закликає арабів цілого арабського світу стати до боротьби проти нахабної Англії. Провідники десятків арабських племен звернулись із письмом до іракського премієра, в якому підчеркують, що вони вже цілі роки ждали на цю велику хвилину. Підчас світової війни вони не були ще так озброєні, також іракська армія не мала такого виряду, проте боролась проти Англії, тепер же прийшов час покінчити цю боротьбу повним визволенням.

Також курди зорґанізувались в окремий курдійський леґіон. Войовничі курди, що є в меншості в Іраку та досі в незлагоді жили з урядом у Баґдаді, тепер солідарно стали проти Англії.

Турки проти Рузвелта

ЦАРГОРОД, 12. 5. — Головний турецький щоденник „Тасвірі Ефкар" помістив статтю проти Рузвелта. Згаданий щоденник пише: „Промови й заяви Рузвелта та його розмови з журналістами поволі стаскучні. Завсіди, коли той святий муж ...иває рота й викидає з нього полумя, ...враження, наче він проголошує війну, наче Злучені Держави вже воюють. Полумя вже доволі обняло Европу й Америку й тому зовсім зайво ще доливати оливи до вогню. Було би куди правильніше, коли би Рузвелт вийшов з якимись пропозиціями миру, замість того, щоби ще збільшувати війну. **Хоч Злучені Держави обіцяли допомогти Югославі та Греції, вони в дійсності не післали ніодної кулі!"**

КАТАСТРОФА АНГЛІЇ МОЖЕ СТАТИ КАТАСТРОФОЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ

НЮ-ЙОРК, 12. 5. — Американський генерал Джонсон жаліється на сторінках щоденника „Вошінґтон Нюс" з того приводу, що Ліндберґові закидають дефетизм тільки тому, що він передбачує катастрофу Англії. Катастрофа Англії ще не означає катастрофи Злучених Держав, але вона може нею стати, коли Злучені Держави, замість себе боронити, висилають свою зброю до Англії. Уряд — каже автор статті — не інформує американського громадянства про справжнє положення і дуже часто зовсім фальшиво вясовує дійсний стан справи.

———o———

ЗБІЖЖЯ, ЯК ОПАЛОВИЙ МАТЕРІЯЛ

БУЕНОС АЙРЕС, 12. 5. Недостача опалових матеріялів в Арґентині, спричинена бльокадою і відсутністю корабельного тонажу, прибирає там щораз ґрізніші форми. За інформаціями міністерства хліборобства, достава вугілля з Великої Британії впала через те, що торговельні кораблі вживають до воєнних цілей. Засобів вугля вистане найвище на 8 місяців. Ситуацію загострює ще англійська бльокада, що не дає змоги покрити недостач в інших краях. Щоби опанувати загрозливу скруту, поробили спроби застосувати, як опаловий матеріял, кукурудзу, якої великанські кількості находяться в краю, тому що годі її вивезти.

Для вжитку державних залізниць продукуються брікети з 60 відс. кукурудзи, 33 відс. вугілля і 7 відс. теру. Вже сьогодні зуживають промислові підприємства денно 250 тон меленої кукурудзи на опал. Завву інші фабрики почали проби палива збіжжям усякого роду.

———o———

ЕМІР ТРАНСЙОРДАНІЇ РАНЕНИЙ

НЮ-ЙОРК, 12. 5. — Як довідується „Юнайтид Пресс" з Бейруту, син еміра Трансйорданії Абдулляга зранив батька важко підчас замаху на нього. Спір між сином і батьком повстав на тлі різниці поглядів у справах Іраку. Емір Абдулляг — це гарячий прихильник Англії.

———o———

— З ПРИВОДУ національного свята Румунії вислав Фірер побажання румунському королеві та ген. Антонеску. Такі ж побажання вислав від уряду й мін. Рібентроп.

— БОЛГАРСЬКІ єпископи, як представники Св. Синоду, зложили на руки німецького консуля в Софії подяку Фірерові за визволення Македонії й Тракії, зазначуючи при тому, що болгарська церква все стояла в перших рядах борців за національну ідею. Єпископи зложили з тієї нагоди 100 тисяч левів на ранених німецьких вояків.

— ЛОНДОНСЬКИЙ кореспондент „Йоміюрі Шімбун" подає, що в Лондоні знову мусіли змінитись погляди на німецько-совітські взаємини в звязку з новим становищем Сталіна. Зірвання Совітами дипльоматичних взаємин із Бельґією та Норвеґією це не лише признання німецького володіння в цих краях, але й дальше зближення Совітів до Німеччини.

НОВИНКИ

КАЛЕНДАР

ТРАВЕНЬ.

13. Вівторок — † Якова ап.
14. Середа — Еремії пр.

— ЗІЗД УКРАЇНСЬКИХ РЕМІСНИКІВ відбудеться в дні 17. травня ц. р. в год. 9-ій, саля УОТ, Ад. Гітлерпляц 12, II. поверх.

— ВІДКЛИКАННЯ ВІДЧИТУ. Заповіджений на понеділок, 12. V., відчит п. О. Теліги в Жіночій Секції УОТ у Кракові, не відбудеться з уваги на концерт Українського Національного Хору. Про новий речинець подасться своєчасно до відома.

— ЗБІРКА МУЖЕСЬКОЇ ЧОТИ КРАКІВСЬКОГО КУРЕНЯ МОЛОДІ у вівторок, 13. травня ц. р. в год. 19.30 в юнацькій салі при вул. Льоретанській ч. 18. Приявність усіх членів мужеської чоти обовязкова. — Курінний.

— УКРАЇНСЬКЕ ІСТОРИЧНО-ФІЛЬОЛЬОГІЧНЕ ТОВАРИСТВО В ПРАЗІ вибрало на своєму засіданні 6. травня ц. р. одноголосно своїми членами таких 6. дійсних членів Наукового Товариства ім. Шевченка у Львові: д-ра Івана Раковського, д-ра Богдана Лепкого, д-ра Івана Зілинського, д-ра Мирона Кордубу та д-ра Євгена Ю. Пеленського.

— ВИЙШОВ новий III. том праць Історично-Фільольогічного Т-ва в Празі. — Зміст: М. Антонович: Пограничник Босий; Б. Крупницький: З життя першої української еміграції; В. Щербаківський: Концепція М. Грушевського про походження українського народу в світлі палеоетнольогії; Дм. Чижевський: Український літературний барок; Ів. Панькевич: Літературний бідермаєр у галицько-українському письменстві; С. Наріжний: Розвідування московських посланців на Україні в другій половині XVII ст. — Ціна книжки з пересилкою 40.— кор. (4 нім. марки). Замовлення слати на адресу Історично-Фільольоґічного Т-ва: Праґ-Нусль, № 1007, Протекторат Б. у. М. — Там же можна замовляти й два перші томи праць, що містять праці таких авторів: Дм. Антоновича, Дм. Дорошенка, В. Біднова, Л. Білецького, Ст. Смаль-Стоцького, І. Мірчука, Ол. Лотоцького, К. Лоського, Ст. Сірополка, Іл. Свенціцького, К. Чеховича, Ром. Смаль-Стоцького, М. Гнатишака, Л. Чикаленка, В. Сімовича, В. Садовського, Ол. Шульгина, Вол. Дорошенка, А. Яковлева, Яр. Пастернака, Ів. Борковського, В. Прокоповича, Ф. Слюсаренка й інш. членів Т-ва. Ціна І. тому 50.— К., II. т. 60.— К. Всі три томи праць 150.— К. Кількість комплетів обмежена.

— УКРАЇНСЬКИЙ КОНЦЕРТ У БЕРЛІНІ. В суботу 24. травня ц. р. в год. 19 (7 веч.) відбудеться в Берліні, в салі Баха при Ліцовштр. 76, великий концерт українського хору ім. О. Кошиця під проводом Василя Осташевського, з участю концертової співачки Іванни Іваницької. Хор мужеський і мішаний у числі 40 осіб. Білети в ціні 1.50—4.40 РМ продають: Боте і Бок, АВАҐ, КиДеВе, УНО й Українська Установа Довіря.

— СВЯТОЧНА АКАДЕМІЯ В БЕРЛІНІ. В неділю 25. травня ц. р. в Берліні, в салі Баха при Ліцовштр. 76, в год. 5. пополудні відбудеться величава Святочна Академія з приводу відомих траґічних роковин 23. і 25. травня. На програму зложаться: святочна промова, деклямації, сольоспіви відомого українського оперового співака Теодора Юськова-Терена й виступи мішаного та мужеського хору під орудою Василя Осташевського.

— ВКУШЕНА ПСОМ ПО РОЦІ ВМЕРЛА. Ольгу Ґораль з Нім. Перемишля покусав минулого року скажений пес. Вкушена пішла негайно до лікаря та по кількох застриках почувала себе зовсім добре. Думаючи, що це вже вистарчить, перестала дальше приймати застрики. В неділю 4. травня, дістала вона напади й по страшних болях у понеділок 5. V. померла.

— ГОЛОВА УДК В КРАКОВІ, прок. Г. Онуферко, перепровадився і мешкає тепер при вул. Зеленій ч. 14, м. 3.

— СПРАВА ДОЗВОЛІВ НА ЇЗДУ ЗАЛІЗНИЦЕЮ В Г. Г. Подається до відома зацікавленим, що справу виєднування дозволів на одноразову їзду залізницею в Г. Г. туди й евентуально з поворотом перебрав УДК у Кракові. УЦК поладнує відтепер лише справи виєднування місячних чи довших дозволів на частішу ніж одноразову їзду. Тому, що справа виєднування дозволів получена з деякими формальностями, яких з місця не можна полагодити, просимо зацікавлених зголошувати на письмі дотичні прохання на кілька днів перед наміченою їздою. В письменному проханні треба подати число виказки („Авсвайскарте") місцевого Комітету, що цю виказку виставив, місце свого постійного замешкання та ціль поїздки.

— НА ФОНД ДОПОМОГИ УКРАЇНСЬКОМУ СТУДЕНТСТВУ зложили в Шурґасті в березні (в німецьких марках): Палійчук Василь 1, Ророчинський Т. 1, Ророчинський Ярослав 1, Ілюк Маруся 1, Сорочинський Володимир 1, Максимюк 1, Слузович Амалія 1, Слузович Іван 1, Слузович Арістея 1, Чупідляк Василь 1, Мельничук Василь 1, Ревуцький Лев 1, Диба Іван 1, Мойсюк Петро 1, Симинюк Юрій 2, Пенюк Ст. 1, Чунтуляк Ольга 1, Труфин Я. 1, Житар Олег 1, Сорочинська Марія 1, Колотило Василь 1, Притулицький С. 1, Фокий Дмитро 1, Бордатий Іван 2, Петрюк Ілярій 1, Петрюк Ю. 1, Чунтуляк Константин 1, Тарновецька Е. 1, Чунтуляк Вікторія 1, Басараба Ольга 1, Майданська 1, Макаренко 2. — Разом 35 нім. марок.

Малий фейлетон

От так собі...

Нині рано приходжу до редакції і навіть не помітив, що крізь вікно зазирнуло сонце.

Підтягаю з гуркотом рулету на бюрку й сідаю. В кімнату входить гетьманський потомок, приятель ще з війни.

— Ну, вже буде краще!...

— Що таке? Чи може...

— Ще ні. Але... сонце! Як сонце, то само собою краще. Люди кращі й світ кращий. Бо ці хмарні дні, ці вічні зміни в атмосфері поторочили геть нерви, до божевілля кожного доводять...

Я зирнув у вікно. Крізь хмаринки продирається клапоть синього неба, на сліпім мурі протилежної камяниці якась насправді яснава пляма.

— Так, — продовжує приятель, — усі тужимо за сонцем. Коби то сонце! Вчора, знаєте, була неділя і як то в неділю: кожний кудись... Один з дівчиною на милу зустріч, інший із жінкою на прохід, а я самітник... Куди йти? І понесло мене на збори...

— Які збори?

— Наші...

— Ну?...

— І я пішов. Весело було! Не жалую...

Та мені зробилося жаль. Чому то я не знав. Так хотілося би щось веселе...

— Але, кажіть, що там було?

— Різне було, та мені найбільше подобалась т. зв. оборона чести. Це — новість у нас. Вже нечесть, то інакше. Загалом, у нас і поєдинки рідко з цього приводу бували, а все полагоджувалось здебільша так...

— Як?

— На губу...

— Розумію.

— Зле мене розумієте: полагоджувались з прово... свідками, так би сказать...

— І то найкраще!

— Певно. От, прим., якийсь маґістер піде на скаргу до маґістрату, а по доброму не схоче поладнати між своїми, так що ви не знаєте, де честь, а де нечесть. Чи з того приводу аж починати двобій, поєдинок? Можна інакше... І я саме бачив на зборах новий спосіб. Дуже цікавий: оборона чести із-заду, не з-переду. Шкода, що вас не було.

— Нічого, я вже піду другим разом. Як буде якась краща афера. Не за пять дека цукру...

ЛЕЛЕ.

Враження з українського театру

(Від нашого кореспондента)

Прага, травень 1941.

Завдяки енергійній праці кількох відданих справі одиниць із кінцем місяця березня ц. р. у Празі розпочала свою театральну працю Українська Драматична Студія. За короткий час існування Студія дала вже кілька вистав. Відкриття українського театру відбулося 24. березня „Наталкою Полтавкою". Саля чеського театру „Унітарія" заповнена вщерть. Настрій урочисто-піднесений. Після святочної промови — добірна гра. Зокрема майстерно виконав ролю возного Р. Кирчів — артист з непересічними здібностями, Ю. Кархутівна — ролю Наталки, О. Мільфайтова — Терпелихи та ін. До дрібніших хиб артистів, режисера, декоратора публика поставилася поблажливо. Після кожної дії буря оплесків. Чеські гості теж захоплювалися.

29. III. по обіді відбулося повторення „Наталки Полтавки". Цим разом ролю Наталки виконала таксамо добре М. Кукурудзова. Публики менше, бо пора невідповідна. І-ші ряди світили пусткою. Зате всі інші і ґалерія були переповнені вихованцями української ґімназії. Сидять, як зачаровані. Тільки очі горять. Мабуть артисти відчувають настрій салі. Грають ще краще, ніж на прем'єрі.

31. III. і 12. IV. — „Мина Мазайло". Вистава цього новітнього „Мартина Борулі", де висміюється всіх: і „щирих українців", і „малоросів" — якщо не рахувати деяких недоглядів режисера (непотрібна біганина по сцені, дами після кожної дії міняють свої сукні все на ліпші) — обидва рази пройшла цілком добре.

21. IV., на другий день Великодніх свят, — „Ой, не ходи Грицю". Саля не може всіх умістити. Настрій великодній. Скрізь чути „Христос Воскрес!" — „Воістину Воскрес!" Замість традиційного спізнення, вистава починається в означену годину. Виконання артистів бездоганне. О. Мільфайтова (Вустя) заслужено дістає велику китицю квітів. Ю. Кархутівна (Маруся) — також. Р. Кирчів (Дмитро) дотепно бавить публику.

На салі видно чимало чужинців: німців, чехів. Також прибула в повному складі невеличка білоруська кольонія. Тільки провідника не видно. Кажуть, що він ображений на українців за те, що в празькому „Настулі" М. Андрусяк передчасно й не дуже то зручно почав писати на тему українсько-білоруських границь. Прийшли й москалі.

По обіді 26. IV. пройшла успішно вистава „Назар Стодоля" з „Вечорницями" Ніщинського. Зокрема дуже добре були виконані „Вечорниці". Як раніше, так і цим разом, до загального успіху в великій мірі причинився хор і балет. На закінчення хочеться сказати всім, що роздмухують іскру українського театрального мистецтва на чужині: Працюйте, нехай Вам щастить!

ДК.

Збори „Українського Консуму" у Кракові

В неділю, 11. ц. м., відбулися загальні збори „Українського Консуму" у Кракові в салі УДК при вул. Льоретанській 18. Учасників-членів було 278. В годині 15.35 збори відкрив і проводив ними дир. Кузів, голова Надзірної Ради. Секретар зборів, п. Винницький, відчитав протокол з основуючих загальних зборів. Звідомлення з діяльности дирекції за 1940 р. здавали пп. дир. Петріна й Бігун. Звіт з праці „Українського Консуму" з 1940 р. подано вже у „Краківських Вістях" у ч. 88. з 27. IV. ц. р. Відпоручник Ревізійного Союзу, дир. Фостаківський склав звіт із ревізії та відчитав письмо з деякими домаганнями до управи консуму. Після відчитання звіту Контрольної Комісії почалася оживлена дискусія, що тривала 2 години. В дискусії промовляли: інж. М. Хроновят, як ініціятор консуму, Яр. Пришляк, п-ні Панихевичева (про доживлення інвалідів і хворих), п. Зарічний, п. Денисенко, ред. В. Качмар (про калькуляцію цін у консумі). п. Марія Кватер (про випікання хліба в українській пекарні), м-р В. Бачинський (про ввічливість дирекції й персоналу), п. Євген Пришляк (справа приділів), м-р Коваль (про недомагання персонального характеру), вкінці п. Яблонський.

Від управи відповідали пп. дир. Петріна й Бігун. Відтак затверджено білянс і ухвалено абсолюторію більшістю голосів. На місце двох вильосованих вибрано о. прот. М. Волкова й прок. Онуферка, нового голову УДК у Кракові. Ухвалено відбути надзвичайні збори, щоб перевести зміну статуту у тому напрямі, щоб 10 відс. членів могло відбути заг. збори, а вразі браку цього числа, збори відбувалися годину пізніше при кожній кількості членів. Членський удія мається вплатити ратами продовж одного року. У внесках і запитах висунено низку домагань. Збори закінчено в год. 19.50 по вичерпанні порядку нарад. Завдяки енергійному й рішучому проводові дир. Кузева, дискусія, хоч і бурхлива, поза одним немилим інцидентом, була вдержана на відповідньому рівні. І управа й більшість членів виявили багато поміркованости та добру волю полагодити всі недомагання й непорозуміння, що коріняться переважно в сучасних умовинах праці „Українського Консуму".

З українського життя

ПЕРЕМИЩИНА

КОСТЕВА В ЧЕСТЬ Т. ШЕВЧЕНКА

На захід 6 миль від Нім. Перемишля лежить село Костева. Воно було заселене колись виключно українцями, та за польської влади багато українців перейшло на латинський обряд, так що сьогодні воно майже наполовину спольщене. До цього причинився багато польський священик з Бахірця — Дучка, при допомозі „матечок"-учительок. Від осени 1939 р. заходом кількох свідомих господарів вдалося видобути від німецької влади дозвіл на українську школу. Директором є п. Роман Кобат, учителює п-ні Катерина Батицька, що працюють безупину над молоддю, підготовлюючи її до різних вистав і концертів. Дня 23. III. вшановано память Тараса Шевченка. На програму концерту складалися: промова уч. Г. Шорота, декламації творів Шевченка у виконанні І. і М. Кашицьких, О. Сковрінок, В. Данчака, виступи хорів і сольоспів І. Татарин. Концерт закінчено нац. гимном. Саля була переповнена народом.

ПІДЛЯШШЯ

ЯК ПРАЦЮЄ ГОЛЯ

Дня 23. III. ц. р. старанням УОТ відбулася в Голі Шевченківська академія. В місцевій церкві відбулася панахида, на якій було багато приявних. Опісля місцевий парох о. Е. Кальчук виголосив гарну й змістовну проповідь. В академії брали участь: мішаний хор, Жіноча Господинська Школа й народня школа. Свято почалося „Заповітом", що його відспівав мішаний хор. Реферат виголосив місцевий учитель. Далі були деклямації дітей і учениць жіночої школи. Мішаний хор відспівав низку пісень. Пісню „Зоре моя вечірняя" відспівало 6 дівчат Жіночої Господ. Школи. Потім була дитяча вистава п. н. „Садок вишневий" та інсценізації Драматичного Гуртка. Свято закінчено відспіванням нац. гимну.

В жовтні 1940 р. старанням УДК і місцевого пароха засновано Господинську Жіночу Школу в парохіяльному домі. В ній учиться тепер 35 учениць місцевих і позамісцевих. Інструкторки-учительки вивязуються добре з свойого завдання. В селі є також кооператива й УОТ. Аматорський *Гурток і хор при УОТ уладили свята 21. XI. 1940 р. і 29. I. ц. р. академію в честь сл. п. Ольги Басараб Шевченківську академію, вистави „Назар Стодоля" і „Нещасне кохання". При УОТ є бібліотека за 300 зол., користь з неї дуже велика*

ЯРОСЛАВ.

В неділю 4. травня відбулося в Ярославі в год. 18-ій традиційне „Свячене", влаштоване Секцією Пань при Українськім Допомоговім Комітеті. На Свячене прийшли без різниці всі, що в той час не були перешкоджені, щоб провести кілька годин на веселій, дружній гутірці, серед товариської атмосфери. На почесному місці засів Преосвященний Кир Григорій, що поблагословив дари, президія УДК, представники всіх секцій, місцева інтелігенція, ремісники, робітники, старші, молодші. Всі почували себе по дружньому. По промові Преосвященного всі присутні засіли до стола, щоб поділитися дарами, приготованими дбайливо панями. Поплила товариська гутірка, молодь, зібрана в другій кімнаті, співала воскресні та народні пісні. Перший із промовців, д-р Юрій Старосольський, привітав усіх приявних від УДК. З черги п. радн. А. Добрянський згадав про всіх рідних. Третьою й кінцевою була промова д-ра Борима. Він спинився над значінням та вагою для українського народу молодого нарибку та над тими несприятливими умовинами, серед яких приходиться студіювати нашим студентам. По промові візвав усіх присутніх пожертвувати збірщикам свої лепти на Фонд Допомоги Українському Студентству. Збірка, переведена в обох салях, дала неочікуваний вислід: 407 золотих. Громадянство міста Ярослава доказало, що розуміє вагу допомоги українському студентству.

РОКОВИНИ Т. ШЕВЧЕНКА В БУКІВСЬКУ.

Дня 30. березня ц. р. Освітне Товариство при Делегатурі УДК відсвяткувало урочисто роковини Т. Шевченка. Салю УОТ виповнили вщерть члени української громади в Буківську. На свято прибули також гості із довкільних сіл. Програму свята розпочав місцевий мішаний хор відспіванням „Заповіту". Святочну промову виголосив д-р Павло

КОМУНІКАТ

Українського Консуму в Кракові.

В тижні від 12. до 18. травня 1941 р. визначено продаж таких приділових продуктів:

Хліб і мясо в дотеперішній кількости й ціні.

Масло на додаткові карти II. відтинок 31. по 125 ґрамів на особу свіжого масла в ціні по 6 зол. за 1 кґ.

Мука на нормальні карти відтинки 24, 25, 26 і 27 по 400 ґрамів на особу в ціні по 70 сот. за 1 кґ.

На додаткові карти II. (жовті) відтинки 5, 6, 7 і 8 по 400 ґрамів на особу.

Макарон і каша на нормальні карти (л и ш е д і т и) відтинки 46, 47, 48 і 49 по 500 ґрамів на особу по половині обох продуктів.

На додаткові карти II. на відтинок 9 і 10 по 400 ґрамів на особу по половині обох продуктів.

Управа.

— ВСІМ НАШИМ ВІДБОРЦЯМ подаємо оцим до відома, що з днем 15. травня здержимо дальшу висилку наших часописів і журналів, коли до цього речинця не вирівняють своїх залеглостей.

Таращук. Інші точки програми виповнили деклямації: Дади Шараневич, Михайла Соколика, Ірини Весоловської та д-ра Івана Кира. Деклямації випали гарно. Опісля відспівав хор Шевченкове „Учітеся, брати мої". *Беручи під увагу короткий час підготови та малу кількість тутешньої громади, треба признати високий рівень свята. Гарно виконав свої точки хор під проводом Евгена Павликевича. На особливе признання заслуговує організаційна праця голови УОТ, судді Володимира Мелешкевича.* Рівнож зібрано на студентську молодь 33.70 зол.

ЛЕМКІВЩИНА.

ВОЛЯ МИГОВА ПРИ ПРАЦІ.

Воля Мигова, мале село при словацькому кордоні, зажило тепер новим духовим життям та стало осередком усієї культурно-освітньої праці на цілу околицю й розсадником національної свідомости на сусідні села. Доказом цього хай буде короткий огляд праці та імпрез за пів року: від листопада м. р. до травня ц. р. — В селі істнує кооператива „Єдність", — найсильніша з усіх довкруги, УОТ та 55. Курінь Молоді, що згуртував майже всю молодь і юнацтво села. В день 1. XI. улаштовано ватру й святочну академію — свято 21. XI; 12. XI. вистави: „Лесь Крутій" та „Адамові сльози"; 19. XII. Миколаївський вечір; 24. XII. районове Свято Борців, що стягнуло молодь із усіх сусідніх сіл; 7. і 8. I. „Вертеп", 14. I. концерт колядок і народніх пісень; свята 22. I. і 29. I.; 16. XII. аматорський гурток відіграв виставу п. н. „Козачка" — з часів I. Мазепи. 23. III. улаштовано районове Шевченківське свято; 14. III. академію в роковини подій на К. У. При УОТ зорґанізовано бібліотеку, що має 210 книжок. Курінь Молоді підготовляє районове Свято Весни, районові роковини 23. V. та дві вистави. Душею всієї праці й *орґанізатором її є учитель* Володимир Федисів. Побажати б, щоб Воля Мигова продовжувала цю національно-освідомлюючу працю надалі та щоб усі її мешканці зеднались в УОТ і Курені Молоді.

З інших сіл волости Воля Мигова працює тільки Солинка. Всі інші сплять глухим сном безпросвітности. Брак рук до праці; бо ті, що можуть працювати на національній ниві — не хочуть, бо тут треба самопосвяти й діл, а не пустомельства.

ЦІНА ОГОЛОШЕНЬ: Ціла сторінка 600 зол., пів сторінки 320 зол., 1/4 сторінки 180 зол., 1/8 сторінки 150 зол. 1/16 сторінки 80 зол.
МЕНШІ ОГОЛОШЕННЯ: 1 міліметер ширини 1 шпальти (або його місце) 1 зол. — В тексті 100% дорожче, на першій сторінці 200% дорожче.
ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ: 30 сотиків за слово, найменше 3 зол. Для шукаючих праці 15 сот. за слово. Матримоніяльні по 50 сот. за слово.
КНИЖКИ: Всі книжки нашого видавництва продають книгарні й адміністрація видавництва. Хто хоче замовити книжки просто на свою адресу — повинен наперед прислати належитість і на пересилку, а тоді вишлемо бажані книжки.

ПЕРЕДПЛАТА „Кр. В.": Передплату треба висилати згори. Передплата однакова в краю й закордоном. Часопису на кредит не можемо висилати. При зміні адреси треба все подавати попередну адресу.
ВИСИЛКА ГРОШЕЙ: Гроші на передплату чи книжки з Генерального Губернаторства треба посилати переказами або чеками нашого видавництва Sch A Warschau Nr. 3.812. З Німеччини чеками нашого видавництва за Postscheckkonto Berlin № 68085.
З Протекторату: чеками „Українського Видавництва" Postsparkasse Prag 78.513. — Із Словаччини чеками Tatra banka, filialka v Bratislave, Bratislava, № 5015 на р-к Ukrainske Nakladatelstvo v Krakove. — Курс 1 нім. марки 2 зол., 1 чеської кор. 0.20 зол., 1 словацької кор. 0.20 зол.
При висилці грошей все треба подати на що призначені гроші. Звертаємо увагу: подавати читку і докладну адресу.

…акцію відповідає начальний редактор М. Хомяк у Кракові. Видає „Українське Видавництво", Краків, вул. Райхсштрассе 34, II. Тел.
З друкарні „Нова Друкарня Денникова" під наказною управою, Краків, вул. Ожешкової 7, тел. 102-79.
…ich für den Gesamtinhalt und Anzeigenteil: Hauptschriftleiter M. Chomiak, Krakau. Verlag: „Ukrainischer Verlag" G. m. b. H. Krakau, 34. Fernspr. 230-30. — Druck: „Neue Zeitungsdruckerei". Kommissarische Verwaltung. Krakau. Orzeszkowagasse 7, Fernsprecher 102-79